

ข้อบังคับกระทรวงการต่างประเทศ
ว่าด้วยจรรยาข้าราชการและเจ้าหน้าที่
ผู้ปฏิบัติงานการทูต การกงสุล และการต่างประเทศ
พ.ศ. ๒๕๕๒

กระทรวงการต่างประเทศเป็นองค์กรหลักในการดำเนินงานด้านการต่างประเทศ เพื่อรักษาอธิปไตยและส่งเสริมความมั่นคง เสถียรภาพ และเกียรติภูมิของประเทศ รวมทั้งนำการพัฒนาตามกระแสโลกาภิวัตน์ในเชิงสร้างสรรค์มาสู่ประเทศไทย ตลอดจนส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีกับนานาอารยประเทศและองค์กรระหว่างประเทศในทุกมิติ เพื่อนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้า ความอยู่ดีกินดีของคนไทยทั้งประเทศและความสงบสุขของสังคมโลก

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ในด้านการต่างประเทศของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ตามภารกิจข้างต้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและสอดคล้องกับหลักสากล จึงสมควรให้มีข้อบังคับกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยจรรยาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการทูต การกงสุล และการต่างประเทศขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กระทรวงการต่างประเทศจึงได้กำหนดข้อบังคับจรรยาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการทูต การกงสุล และการต่างประเทศ เพื่อเป็นหลักแห่งความประพฤติและการปฏิบัติหน้าที่ราชการเป็นการเพิ่มเติมจากแนวปฏิบัติมาตรฐานกลางตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และโดยเฉพาะเมื่อปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ในต่างประเทศ ทั้งนี้ เพื่อผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีของนักการทูตหรือผู้ที่ปฏิบัติงานการต่างประเทศของไทยให้ควรแก่ความไว้วางใจ และเชื่อมั่นของปวงชน และให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลอันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยจรรยาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการทูต การกงสุล และการต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“จรรยา” หมายความว่า ข้อกำหนดความประพฤติ กิริยาที่ควรประพฤติในหมู่คณะ

“ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศและข้าราชการหน่วยงานอื่น ๆ ที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการในต่างประเทศ

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า บุคคลอื่นนอกเหนือจากข้าราชการที่ปฏิบัติงานทางการทูต การกงสุล และการต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงลูกจ้างทุกประเภทและพนักงานราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ในประเทศและต่างประเทศ

“การทูต” หมายความว่า ภารกิจที่เกี่ยวกับการเป็นผู้แทนรัฐ การเจรจา การสนทนาติดต่อ สื่อสาร

“การกงสุล” หมายความว่า ภารกิจที่เกี่ยวกับการออกหนังสือเดินทาง การออกเอกสารเดินทาง การคุ้มครองดูแลผลประโยชน์ของชาวไทยในต่างประเทศ และการดำเนินการในเรื่องสัญชาติและนิติกรณ์

“การต่างประเทศ” หมายความว่า ภารกิจในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ

ข้อ ๔ ให้ปลัดกระทรวงการต่างประเทศรักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกี่ยวเนื่องกับข้อบังคับ

หมวด ๑ ค่านิยมหลัก

ข้อ ๕ ค่านิยมหลักในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานการทูต การกงสุล และการต่างประเทศ พึงยึดค่านิยมหลักดังต่อไปนี้

๕.๑ ยึดมั่นและกล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม

ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เทียบธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่โอนอ่อนตามอิทธิพลใด ๆ มั่นคงในเหตุผล ในหลักวิชา ยึดมั่นในจริยธรรมและจรรยาข้าราชการ อีกทั้งรักษาชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ แห่งสถาบันอย่างเคร่งครัด

๕.๒ มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ เสียสละ อดทน เพื่อให้งานแล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยยึดมั่นในผลประโยชน์ของชาติ และประชาชนเป็นสำคัญ และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

๕.๓ เคารพต่อคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

ให้ความสำคัญต่อคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องในงานวิชาชีพที่จะต้องปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาคและมีเมตตาธรรม

หมวด ๒

จรรยา

ข้อ ๖ การเป็นผู้แทน

พึงตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบ และสถานภาพ “การเป็นผู้แทน” ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทั้งขณะที่อยู่ในประเทศและต่างประเทศ ให้ได้ผลสำเร็จสมบูรณ์ตรงตามวัตถุประสงค์ และดำรงตนอย่างเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่และการเป็นผู้แทนของประเทศ ด้วยเกียรติและศักดิ์ศรี

สำหรับบุคคลที่ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูตนั้น พึงสำนึกในสถานภาพที่สำคัญที่สุด คือ การเป็นผู้แทนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการส่งเสริมและเจริญสัมพันธไมตรีกับ ประเทศที่ไปประจำการนอกเหนือจากการเป็นผู้แทนของรัฐบาล

ข้อ ๗ การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบและมารยาทที่เกี่ยวข้อง

พึงเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ ข้าราชการ กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับทางการทูตและการกงสุล กฎหมายและระเบียบ ของรัฐผู้รับ แบบธรรมเนียมมารยาททางการทูต ทางการกงสุล โดยคำนึงถึงประเพณีและวัฒนธรรม ท้องถิ่นของรัฐผู้รับ และหลักสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ข้อ ๘ การดำรงตน

๘.๑ การวางตน

พึงดำรงตนให้เหมาะสมกับฐานะและตำแหน่งหน้าที่ และพึงละเว้นการใด ที่กระทบกระเทือนหรือทำให้เสื่อมเสียต่อการปฏิบัติราชการ

๘.๒ การรักษาชื่อเสียง

พึงรักษามารยาทและประพฤติตนให้ถูกต้องตามศีลธรรมอย่างเคร่งครัด และพึงหลีกเลี่ยงการกระทำที่อาจนำไปสู่ความเสื่อมเสียต่อตนเอง ครอบครัว และชื่อเสียงของ องค์การ รวมทั้งละเว้นกระทำการอันไม่เหมาะสมทางเพศ

๘.๓ การให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น

พึงดำเนินการให้ข้อมูลหรือเสนอความคิดเห็นอย่างเป็นทางการเมื่อได้รับ มอบหมายอย่างเป็นทางการแล้วเท่านั้น

การแสดงความคิดเห็นส่วนบุคคลต่อสาธารณะ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ผู้นั้น พึงสำนึกถึงสถานะของการเป็นผู้แทนประเทศอยู่เสมอ

๘.๔ การทำงานอื่นนอกเหนืองานราชการ

พึงเว้นปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาชีพหรือการพาณิชย์เพื่อผลประโยชน์ส่วนตน เมื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในต่างประเทศ

๘.๕ การใช้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูต

พึงเว้นจากการใช้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันทางการทูตเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง หรือผู้อื่นโดยมิชอบ

ข้อ ๙ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานในองค์กร

๙.๑ ความสัมพันธ์ต่อผู้บังคับบัญชา

การรายงานและการให้ข้อเสนอแนะ

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่พึงรายงานและให้ข้อเสนอแนะที่มีเนื้อหาสาระครบถ้วนตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียงหรือมีอคติ พร้อมทั้งพึงแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบถึงผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการดำเนินนโยบายใด ๆ ไม่ว่ารายงานและข้อเสนอแนะนั้นจะสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือไม่

๙.๒ ความสัมพันธ์ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

๙.๒.๑ การเป็นต้นแบบที่ดี

ผู้บังคับบัญชาพึงปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและความประพฤติส่วนตัว ใช้ความรอบรู้ กล้าหาญ และเที่ยงธรรมในการปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามหลักคุณธรรม ยกย่อง เชิดชู และสนับสนุนผู้ที่มีความรู้ความสามารถคู่คุณธรรม หมั่นส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน

๙.๒.๒ การแสดงภาวะผู้นำ

ผู้บังคับบัญชาพึงแสดงวิสัยทัศน์และกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรอย่างมีระบบและชัดเจน และเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับ และพึงแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำไม่ว่าจะเป็นของตนเองหรือผู้ใต้บังคับบัญชา

๙.๒.๓ การเลือกใช้คนให้ถูกกับงาน

ผู้บังคับบัญชาพึงสร้างโอกาสและการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานในองค์กร โดยนำความถนัดหรือชำนาญที่แตกต่างของผู้ร่วมงานในหน่วยงานของตนมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพในองค์กร

๙.๓ ความสัมพันธ์ต่อผู้ร่วมงาน

๙.๓.๑ ความสามัคคี

พึงยกย่องนับถือให้เกียรติกัน สัมครสมานสามัคคีและเกื้อกูลกัน มีความเสียสละอดทน รู้จักเกรงใจ และให้อภัย

๙.๓.๒ การเคารพสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค

พึงหลีกเลี่ยงพฤติกรรมอันอาจก่อให้เกิดผลเสียหายต่อผู้ร่วมงานในสำนักงานหรือต่างสำนักงานกัน ระมัดระวังมิให้ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้ร่วมงานส่งผลร้ายต่อการปฏิบัติงานและไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้ร่วมงานทุกระดับ รวมทั้งเจ้าหน้าที่และลูกจ้างท้องถิ่น เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ สถานะของบุคคล ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม ความเห็นทางการเมือง หรือสถานะอื่นใด

ข้อ ๑๐ ความสัมพันธ์ต่อประชาชน สังคม และองค์กร

พึงตระหนักและให้ความสำคัญกับงาน “การทูตเพื่อประชาชน” ที่มุ่งหวังให้การต่างประเทศเป็นเรื่องใกล้ตัวประชาชน รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือ ค้ำครองและดูแลผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ อีกทั้งพึงให้บริการประชาชนด้วยความสุภาพ มีน้ำใจ โดยเสมอภาค เป็นธรรม และคำนึงถึงความถูกต้อง สะดวก รวดเร็ว และประหยัด

พึงมี “จิตสำนึกสาธารณะ” และยึดมั่นในการประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องและเป็นธรรม เพื่อส่งเสริมและเป็นภูมิคุ้มกันสำหรับการพัฒนาจริยธรรมที่เข้มแข็ง และยั่งยืนในองค์กรและสังคม

ข้อ ๑๑ แนวปฏิบัติทั่วไป

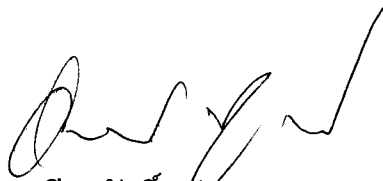
ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกคนพึงมีหน้าที่รายงานโดยสุจริตถึงการปฏิบัติที่ขัดหรือสงสัยว่าจะขัดต่อหลักการต่าง ๆ ในข้อบังคับฉบับนี้ ต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรง หรือในกรณีที่ไม่อาจรายงานต่อผู้บังคับบัญชาได้ อาจขอคำปรึกษาจากผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้นไป

ผู้บังคับบัญชาพึงมีหน้าที่สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติสอดคล้องกับแนวทางในข้อบังคับฉบับนี้

หมวด ๓
การบังคับใช้

ข้อ ๑๒ ข้อบังคับฉบับนี้ เป็นข้อบังคับที่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกระดับพึงทำ
ความเข้าใจ และยึดมั่นในการปฏิบัติงานควบคู่ไปกับแนวทางในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
การไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับนี้ อันมิใช่ความผิดวินัย
ให้ผู้บังคับบัญชาตักเตือน รวมทั้งนำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้งเลื่อนเงินเดือนหรือสั่งให้ได้รับ
การพัฒนา และหากมีปัญหาในการปฏิบัติงานเกิดขึ้น ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปรึกษา
ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายวิระศักดิ์ ฟูตระกูล)

ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ